

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
18 iulie 2013

Limba și literatura rromani maternă, limba și literatura română și universală pentru copii, matematică, metodică predării acestora, pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației (învățători/ institutori/ profesori pentru învățământul primar)

VARIANTA 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.
- Subiectul al III-lea poate fi tratat fie în limba română, fie în limba maternă.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. 16 puncte

Drabaren o təksto thaj xramosaren nūmaj rromanesθe so mangel pes anθ-e pučhimata dine maj tele!

“Jekhvar, sasas duj lačhe amala. Von sasas lačhe butārne thaj barvale. Sasas len khera sajekh, grasta, vurdona thaj, butvar, kerenas buti khethanes. Akana, o Stadiān sasas jekh manuś učo, thulo thaj zoralo, thaj o Fabiān sasas maj sano thaj maj tikno, ama but maj godāver. Anθ-jekh dēs avel lenθe jekh raj thaj phenel:

- Me kamav te vazdav jekh kher thaj kamav te anav nište rukha anθar o veś. Dikhav ke si tumen grasta thaj vurdona. Kana anen manqe lačhe rukha anθar o veś, me dav tumenqe po jekh gālbeno panze rukhenqe.

- Mišto! phenen ēl duj amala.

Texarināθar, telāren o Stadiān thaj o Fabiān anθ-o veś te anen rukha. Akana o Stadiān, maj zoralo, čhindās maj sigo ēl rukha thaj phenel karing o Fabiān:

- Dikhes, phrala, so kadja bari buti kā tu san maj godāver, kana na-i tut zor? 3i kana čhinesa tu panz rukha, me čhinava deś thaj lāva duj gālbenurā kaθar o raj. /.../”
(I zor thaj i godi – palal o Župter Borkoj)

1. Sikaven savo čhand/ fălo le xramosaripnasqo si kadava xramosaripen? So d-aști te phenen maj but? **3 pūntkură**
2. Arakhen anθ-o dino təksto trin murśikane substantivură! **3 pūntkură**
3. Nakhaven i sintagma **o godāver čhavo** anθar le savorre 8 kēzură, nūmaj ka-o jekhipen! **6 pūntkură**
4. Nakhaven i kernavni/ o vërbo **kamel** ka-o vaxt imperfekto e indikativone modosqo! **4 pūntkură**

B. 14 puncte

*De ce m-ai prins în pumnul tău,
Copil frumos, tu nu știi oare
Că-s mic și eu și că mă doare
De ce mă strângi așa de rău?*

*Copil ca tine sunt și eu,
Și-mi place să mă joc și mie,
Și milă trebuie să-ți fie*

De spaima si de plânsul meu!

*De ce să vrei să mă omori?
Că am și eu părinti ca tine,
Și-ar plânge mama după mine,
Și-ar plânge bieteale surori,*

Și-ar plânge tata mult de tot

*Căci am trăit abia trei zile,
Îndură-te de ei, copile,
Și lasă-mă, că nu mai pot!...*

*Așa plângea un gândăcel
În pumnul ce-l strângea să-l rupă
Și l-a deschis copilul după
Ce n-a mai fost nimic din el!*

*A încercat să-l mai învie,
Sufându-i aripile-n vânt,
Dar a căzut în țărână frânt
Și-nțepenit pentru vecie!...*

*Scârbit de fapta ta cea rea
Degeaba plângi, acum, copile,
Ci du-te-n casă-acum și zi-le
Părinților isprava ta.*

*Și zi-le că de-acum ai vrea
Să ocrotești cu bunătate,
În cale-ți, orice vietate,
Oricât de făr-de-nsemnătate
Și-oricat de mică ar fi ea!*

Elena Farago, Gândăcelul

1. Povestiți deznodământul poeziei. Interpretați ultimele două strofe. **6 puncte**
2. Precizați categoriile gramaticale ale cuvintelor: *copil, doare, biete, oricât, așa*. **5 puncte**
3. Stabiliți câte un antonim pentru cuvintele: *mult, deschis, a plânge*. **3 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 puncte)

1. Xramosaren save si le rromane vaj le rumunikane čhibăqe oraqe vaxta/ momëntură!
14 pùntkură
2. Keren p-jekh korkorri patrin jekh butăqi fiša savi šaj tume te utilizisaren/ labăren la ka-e klasa qo koto **O substantivo/ Substantivul**, anč-e rromane vaj rumunikane čhibăqe ore!
16 pùntkură

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactați un eseu de 1-2 pagini, în care să prezentați conceptul de *evaluare*.

În prezentare veți avea în vedere următoarele:

- definirea conceptului de *evaluare*;
- integrarea evaluării în procesul de învățământ;
- indicarea a două forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare;
- descrierea succintă a uneia dintre cele două forme/tipuri de evaluare indicate.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină și să dezvolte subiectul propus.

Pentru **conținutul** eseului se acordă **20 de puncte** (*definirea conceptului de evaluare* – 4 puncte; *integrarea evaluării în procesul de învățământ* – 6 puncte; *indicarea a două forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare* – 4 puncte; *descrierea succintă a uneia dintre cele două forme/tipuri de evaluare indicate* – 6 puncte).

Pentru **redactarea** eseului se acordă **10 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 2 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *ortografie* – 2 puncte; *punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).